

**МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ СКРИПАЛЯ
У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ГЕОРГІЯ ПAVЛІЯ**

УДК 78.071.4(477):37.016:780.614.331

DOI:

Іван Фрайт, кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри народних музичних інструментів та вокалу
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
Юрій Чорний, доцент кафедри народних музичних інструментів та вокалу
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

**МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ СКРИПАЛЯ
У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ГЕОРГІЯ ПAVЛІЯ**

У статті висвітлюється багатогранна практична методика викладання гри на скрипці видатного педагога, представника львівської скрипкової школи, професора Георгія Івановича Павлія, який у своїй діяльності синтезує найкращі досягнення вітчизняної та зарубіжної скрипкової школи.

Розкрито його педагогічну, творчу і наукову діяльність, яка відіграла важливу роль у розвитку скрипкового мистецтва України та зарубіжжя. Встановлено, що, поширюючи свою методику гри на скрипці, Г. Павлій виховав цілу плеяду талановитих музикантів-професіоналів, які активно пропагують його талант.

Ключові слова: методика; скрипкове мистецтво; виконавська практика; музично-педагогічні принципи; педагогічна діяльність.

Лит. 8.

**Ivan Frait, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the Folk Musical
Instruments and Vocals Department
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University**

**Yurii Chorny, Associate Professor of the Folk Musical Instruments and Vocals Department
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University**

**METHODS OF FORMING THE PERFORMING SKILLS OF A VIOLINIST
IN THE PEDAGOGICAL ACTIVITIES OF GEORGIY PAVLIY**

The article highlights the multifaceted practical methods of teaching the violin by an outstanding teacher, a representative of the Lviv Violin School, Professor Georgiy Ivanovich Pavliy, who in his work synthesizes the best achievements of domestic and foreign violin school. It is established that his method of playing the violin is based on the following musical and pedagogical principles: development of technical skills taking into account the physiological characteristics of the student; initiative to create an individual interpretation based on the analysis and intonation of the musical text; formation of orchestral thinking and skills of solo performance with the orchestra; education of a competent approach to performing stylistics from the standpoint of conscious choice of instrumental principles, etc.

The article reveals the professor's pedagogical, creative and scientific activities, which played an important role in the development of violin art in Ukraine and abroad. Extending his method of playing the violin, G. Pavliy educates in his class violinists, whose creative diversity is manifested in the free expression of individuality through the formation of universal performance qualities: musical and artistic data; high level of technical training; individual sound of the instrument; intelligence, ability to think analytically; the desire to perceive the new, the flexibility of performing musical thinking, etc. It is established that using his method of playing the violin, G. Pavliy brought up a whole galaxy of talented professional musicians who actively promote his talent.

Analysis of G. Pavliy violin technique made it possible to conclude that he examines in detail the movement of the right hand when holding a bow on strings, the position of the forearm, elbow, hand, activity and position of the fingers on the bow. In the educational process G. Pavliy pays considerable attention to the problems of sound production, which largely depends on such purely methodological techniques as the point of contact of the bow with the string, the speed of its conduction on the string, pressure on the string and other skills. He rightly notes that even the most beautiful vibrato will not be acoustically realized without methodologically competent sound.

Keywords: methods; violin art; performing practice; musical and pedagogical principles; pedagogical activity.

Постановка проблеми. Професійна інструментів гідно представлено скрипку. музична освіта на сьогоднішній день Педагогіка та виконавське мистецтво скрипалів потребує нових підходів для продемонстрували високі результати: сьогодні подальшого вдосконалення. У структурі досягнення у галузі музичного виконавства на музичного мистецтва вагоме місце посідає скрипці набувають все більш широкого резонансу інструментальне виконавство, де у сім'ї музичних не тільки в Україні, але й за її межами.

Скрипкове виконавство проявляє себе в академічній, фольклорній, естрадно-джазовій та інших традиціях. Підготовка висококваліфікованих спеціалістів у цих сферах є пріоритетним напрямом професійної музичної освіти. На сучасному етапі розвитку скрипкового мистецтва відчувається потреба у кадрах, здатних на високому професійному рівні здійснювати скрипкову музично-педагогічну діяльність.

З цього випливає, що необхідно впроваджувати у педагогічний процес нові технології та методики навчання, збагачуючи їх науково-теоретичними, психолого-педагогічними і методико-практичними досягненнями українських й зарубіжних учених, педагогів-музикантів і виконавців у сфері скрипкового виконавського мистецтва. Змін вимагає і зміст навчання, який має відображати сучасні підходи в освоєнні інструмента.

Пропонована стаття є доповненням до низки публікацій, в яких аналізуються педагогічні, методичні, репертуарні основи львівської скрипкової школи, висвітлює творчий шлях і музично-педагогічні принципи скрипкової педагогіки Георгія Павлія – яскравого представника львівської скрипкової школи. Вагомим матеріалом дослідження стало узагальнення власних спостережень (*Ю. Чорного – І. Ф.*) у період навчання у класі видатного скрипкового педагога.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Українська скрипкова школа досліджувалася багатьма науковцями: (І. Андрієвський, Ю. Волощук, Н. Гуральник, Р. Закопєць, К. Завалко, З. Ядловська, О. Спренціс та ін.). Музично-історичні аспекти розвитку інструмента докладно висвітлені у підручниках з історії скрипкового виконавства.

Особливої уваги заслуговують наукові матеріали, які розкривають шляхи становлення і розвитку регіональних скрипкових шкіл (М. Долгіх, А. Юсов, А. Лаптева, С. Швець та ін.), а також наукові розвідки, присвячені творчому шляху обдарованих особистостей (С. Платонова, М. Турчинський, О. Станко та ін.).

Діяльність Георгія Павлія відображена у публікаціях О. Козаренка, В. Задерацького, М. Смірнова, О. Криси, Б. Которовича, Є. Станковича, Б. Лісовича, О. Андрейко, І. Огар, О. Шніцара, З. Демцюха, Б. Бонковського та ін.

Мета статті – розкрити методику формування виконавської майстерності скрипаля у педагогічній діяльності професора Георгія Павлія.

Виклад основного матеріалу. Г. Павлій є яскравим представником Львівської скрипкової школи ХХ–ХХІ ст. Постійне бажання до самовдосконалення, пошуку нових форм

викладання у класі скрипки спрямовує його на створення власної методики викладання, яка успадкувала кращі досягнення української та зарубіжної скрипкової школи.

У своїй статті доктор педагогічних наук, професор Львівської музичної академії імені Миколи Лисенка О. Андрейко відзначає, що “постать цього музиканта символізує нестримне бажання до вдосконалення, прогресу, пошуку духовного у процесі досягнення мистецького професіоналізму”. Вона переконливо доводить, що “саме таке кредо артиста спонукало до створення нових форм занять, фахового спілкування зі студентами, створення камерного оркестру як творчого апогею митця” [2, 270].

Щоб зрозуміти своєрідність методики викладання скрипки Г. Павлія, передусім необхідно проаналізувати життєвий і творчий шлях митця, спадковість його професійної діяльності, ознайомитись з науково-методичними публікаціями, а ще краще – пройти повний курс навчання гри на скрипці.

Георгій Іванович Павлій народився 14 серпня 1935 року у місті “Кадіївка (у 1937–1943 – Серго, у 1978–2016 – Стаханов) – місто в Україні, у Алчевському районі Луганської області. З 2014 року перебуває під окупацією терористичної організації Луганська народна республіка” [4]. З п’ятнадцяти років навчався в Артемівському музичному училищі у класі скрипки у П. Баєвського (учня відомого педагога Ф. Ямпольського).

Як засвідчують наукові матеріали, у 1954 р. Г. Павлій продовжив навчання у Львівській державній консерваторії ім. М. Лисенка у класі професора Дмитра Миколайовича Лекгера. Відзначимо, що цей навчальний заклад у різні роки мав інші назви: “1939 – Львівська державна консерваторія ім. М. Лисенка; 1992 – Вищий державний музичний інститут ім. М. Лисенка; 2000 – Львівська державна музична академія ім. М. Лисенка; 2007 – Львівська національна музична академія імені М. Лисенка” [6].

У спогадах про педагога О. Козаренко відзначає, що “висока європейська традиція скрипкового музикування... стали “наріжними каменями” музикантського світогляду Георгія Івановича, успадкованими від професора Д. Лекгера” [5, 259].

З 1957 р., навчаючись у Львівській державній консерваторії ім. М. Лисенка, працював артистом симфонічного оркестру Львівської філармонії, а з 1958 до 1961 рр. – в. о. соліста Львівського театру опери та балету ім. І. Франка. Однак педагогічна діяльність у цьому періоді життя відомого музиканта-скрипаля стає пріоритетним напрямом

його праці. Зокрема, з 1959 р. Г. Павлій починає працювати педагогом класу скрипки у Львівському музичному училищі, а з 1960 до 2012 рр. – на кафедрі скрипки Львівської музичної академії ім. М. Лисенка.

Щоб не втратити виконавської практики, Г. Павлій постійно концертує разом зі своєю дружиною Ю. Онищенко. Фортепіанний супровід забезпечує прекрасний педагог-концертмейстер Л. Онищенко. Необхідно відзначити, що у консерваторії впродовж багатьох років функціонував квартет у складі О. Вайсфельда, Г. Павлія, Л. Оленича, Є. Шпіцера, який твори українських та зарубіжних композиторів завжди виконував на високому професійному рівні.

Наукові матеріали свідчать, що важливу роль у формуванні методики викладання скрипки Г. Павлія відіграла сумісницька праця у Львівській спеціалізованій музичній школі ім. С. Крушельницької. Його музично-педагогічна діяльність сприяла розвитку методичних та педагогічних навиків у навчальному процесі, стала міцною базою для забезпечення студентського контингенту Львівської державної консерваторії імені М. Лисенка. Навчання з першого класу музичної школи (десятирічки) до п'ятого курсу консерваторії надавало великі переваги педагогові, бо йому не доводилося витрачати час на подолання недоліків постановки правої чи лівої руки, неякісного звуковидобування у вищому музичному закладі освіти.

Будучи талановитим педагогом, Г. Павлій понад двадцять років проводив практику поєднання початкового та вищого музичного навчання, яка завжди приносила позитивні результати. Необхідно відзначити, що таку ж практику вели кращі професори Львівської консерваторії: О. Вайсфельд, Л. Оленич, Ю. Онищенко, Є. Шпіцер та ін.

Мені, як співавтору статті (Ю. Чорному), поталанило пройти цей довгий шлях професійного скрипкового навчання – від першого класу Львівської музичної спеціалізованої школи ім. С. Крушельницької (1963–1974) до п'ятого курсу Львівської державної консерваторії ім. М. Лисенка (1974–1979) у професора Г. Павлія. У музикантів-професіоналів це означає пройти шлях від вправ О. Шечика, концерту Акколаї, Рідінга аж до таких високохудожніх композицій, як “Концерт № 1”, “Концертна п'єса на одній струні” Н. Паганіні “Інтродукція та рондо капрічіозо” К. Сен-Санса, концерти Й. Брамса та багато інших творів.

Згадуючи своє навчання, хочу відзначити, що у перші його роки (1–4-й класи музичної школи) Г. Павлій, застосовуючи власну методику,

наполегливо працював над постановкою правої та лівої руки. Це стало основою мого успішного технічного та музичного розвитку як скрипаля-професіонала у майбутньому. Дуже цінним у його музично-педагогічній діяльності було те, що він постійно прагнув удосконалювати методично-педагогічний досвід, який можливо було отримати не лише у методичній літературі, а й у спілкуванні з музикантами-колегами. Дуже добре пам'ятаю як у ті роки до мене на заняття приходили такі відомі викладачі, як О. Михайлов, О. Вайсфельд, Л. Оленич та ін. Спілкуючись між собою, вони збагачували свої професійні знання та навички педагогічної роботи, які згодом передавали учням.

Г. Павлій завжди підтримував тісні зв'язки з відомими музикантами-методистами України. Згадую, як у 1977 р. на мій урок прийшов В. Стеценко. Прослухавши твори, виконані мною, він дав декілька методичних порад, які допомогли підняти мій професійний рівень. Після заняття було цікаво та корисно поспілкуватися з відомим в Україні методистом, автором навчального друку “Методика гри на скрипці”, який вийшов друком у 1974 р. В. Стеценко поінформував нас, що має намір видати другий том методичної праці “Методика викладання гри на скрипці”, в якому поєднувалися б знання методики та педагогіки. У 1982 р. ця праця побачила світ.

Згадуючи своє навчання, хочу відзначити, що після кожного важливого концертного виступу відомого скрипаля, ми на черговому занятті з викладачем обговорювали його позитивні сторони, а також робили критичні зауваження щодо музичного виконання. Усі, хто навчався у Г. Павлія та його дружини Ю. Онищенко, завжди відчували постійну увагу, любов та доброзичливість, як до своїх дітей.

Аналізуючи скрипкову методику Г. Павлія, необхідно відзначити, що значну увагу він приділяв проблемам підбору художньо-технічного репертуару. Однак коли я навчався у Львівській консерваторії, він дозволяв мені вільний, самостійний вибір навчально-виконавського репертуару. Цей вибір ґрунтувався на врахуванні моїх потенційних художньо-технічних можливостей при опосередковано-регулятивному керівництві педагога. Зокрема, намагаючись оволодіти складними скрипковими штрихами – рикошет, трьох-струнні акорди та багатьма іншими віртуозними прийомами, я самостійно обрав для вивчення “24 капріс” Н. Паганіні. У майбутньому це стало основою для виконання більш складніших творів – “Концерту № 1” Н. Паганіні, “Інтродукції і рондо-капрічіозо” К. Сен-Санса, які

я також самостійно обрав для вивчення. Ці композиції вимагали глибокого музичного та віртуозного звучання. Однак здобуті навички придалися мені при виконанні “Концерту” Й. Брамса, який вважається художньою вершиною в скрипковому мистецтві.

Необхідно відзначити, що проблема підбору репертуару є актуальною і на сучасному етапі розвитку скрипкового мистецтва. У монографії “Виконавська культура скрипаля: теорія і методика формування” О. Андрейко також наголошується на вільному, самостійному виборі навчально-виконавського репертуару. Зокрема, автор відзначає, що організацію навчального матеріалу необхідно проводити у такий спосіб, “щоб студент сам вибирав музичний репертуар, визначав вид і форму його художньо-технічного опрацювання” [1, 212].

У своїй методиці гри на скрипці Г. Павлій пропонує розпочинати навчальну роботу з навичок самоконтролю за емоційним станом та м'язо-руховими відчуттями, оволодівати свідомою саморегуляцією процесів збудження і гальмування. Він рекомендує психологічну установку – “грати легко”, наголошуючи, що це повинно стати девізом кожного інструменталіста. Однак підкреслює і те, що дуже важливо визначити точку виміру відчуття свободи, або оптимального рівня, коли свобода ще не переходить у неорганізованість.

Для розслаблення м'язів пропонує потримати скрипку нижче плеча (ключиці) і відчутти наскільки вільно і відокремлено від лівої руки повинна діяти права. Для перевірки наявності “хапального” рефлексу правої руки пропонує потримати смичок великим пальцем під колодочкою. Все це рекомендується як допоміжний контроль за відчуттям свободи, для усвідомлення того, з якою легкістю можна грати на скрипці.

У навчальному процесі Г. Павлій значну увагу приділяв і проблемам звуковидобування, які значною мірою залежить від таких суто методичних прийомів, як точки зіткнення смичка зі струною, швидкості проведення його по струні, натиску на струну та інших навичок. Він наголошував, що навіть найкрасивіше вібрато не буде акустично реалізоване без методично грамотного звуковедення.

Аналізуючи скрипкову методику Г. Павлія, необхідно відзначити, що він детально досліджує рух правої руки при проведенні смичка по струнах, положення передпліччя, ліктя, кисті, активності та положення пальців на смичку. Вивчаючи відеозаписи 30 корифеїв скрипкового виконавства, починаючи від Сігеті, Ельмана, Франческати,

Шерінга, Ойстраха та ін. до Кремера, Мутер, Кеннеді, Хачатряна, маестро констатує ознаки, притаманні кожному з цих виконавців. Особливо відзначає манеру ведення смичка

В. Співакова (учня Ю. Янкелевича), зокрема, “повітряність” руху правої руки при контролюванні кожного сантиметра проходження смичка по струні, що дає в результаті свободу та ізольованість дій обох рук. У більшості виконавців помічає високе положення плеча, яке забезпечує легкість горизонтальних рухів руки і сприяє передачі зусиль натиску всієї руки на кисть та пальці. Позицію плеча пропонує розглядати відносно тримання скрипки (високого чи низького), відзначаючи, що високе тримання скрипки сприяє легкості горизонтальних рухів та додає артистичності до загальної постановки.

Особливої уваги заслуговує робота Г. Павлія з концертмейстером. У 1979 р. мені (Ю. Чорному) поталанило зіграти звітний концерт в ансамблі з відомою піаністкою, викладачем консерваторії – Ж. Пархомовською. У першій частині концерту Й. Брамса мені, як солісту, хотілося подати красу і виразність окремих деталей (тону, інтонацій), однак професор Г. Павлій переконував, що цю красу треба сприймати лише через загальне відчуття і виразність крупніших частин форми, процесу розвитку твору. Саме тому у грі з концертмейстером він спонукав програвати більш крупні епізоди без зупинок, щоб підтримувати в пам'яті цілісний художньо-змістовний образ.

За 56 років педагогічної роботи у Львівській державній консерваторії ім. М. Лисенка, завдяки своїй наполегливості, точно обраній методичній роботі, Г. Павлій виховав багато професійних музикантів, які працюють в Україні, Іспанії, Португалії, Італії, США, Бельгії, Данії, Люксембурзі, Польщі, Угорщині та інших країнах. Він виховав лауреатів та дипломантів республіканських і міжнародних конкурсів (Роман Ковалко, Соломія Сторожинська, Наталія Самострокова, Мар'ян Ломага, Лідія Футорська, Оксана Гретчин та ін.).

Постійне прагнення до самовдосконалення спонукало Г. Павлія і до активної науково-методичної та диригентської діяльності. У 1989 р. успішно завершив своє багаторічне наукове дослідження, захистивши кандидатську дисертацію на тему “Виразові відмінності між гомофонією та поліфонією” на кафедрі теорії музики Московської державної консерваторії ім. П. Чайковського під науковим керуванням Є. Назайкінського. Отримав високу оцінку та визнання відомих професорів В. Задерацького, М. Смірнова, О. Криси, Б. Которовича, композиторів Є. Станковича, Б. Лісовича і багатьох

інших діячів мистецтва. Завдяки участі у численних міжнародних конференціях, стає членом Європейської асоціації педагогів-струнників (ESTA). Здобувши великий науковий досвід та багаж знань, Г. Павлій стає автором багатьох наукових публікацій (три монографії, більше тридцяти статей і методичних розробок).

У своїх спогадах доктор мистецтвознавства, професор В. Задерацький високо оцінює наукові досягнення Г. Павлія. Аналізуючи його статтю “Шостакович: полифонія – мелос – мысль (обозначение проблемы)”, опубліковану в журналі “Ріано-Форум” за 2013 р., він відзначає, що “це найточніше і тонке проникнення в суть найважливішої і для композиції, і для виконання проблеми” [3, 262].

Посідання наукової і педагогічної роботи Г. Павлія високо оцінили народний артист України, професор Джульярдської музичної школи (США) О. Криса та народний артист України, професор, завідувач кафедри скрипки Київської національної музичної академії ім. П. Чайковського, лауреат державної премії ім. Т. Шевченка Б. Которович. Вони відзначають його глибокий теоретичний запас знань, а головне – вміння адаптувати ці знання в русло виконавської проблематики.

З 1988 р. Г. Павлій очолив кафедру камерного музикування Львівської державної консерваторії ім. М. Лисенка. Велика любов до камерної музики спонукала його до заснування у 1992 р. студентського камерного оркестру, який отримав назву “Perpetuum Mobile”. Аналіз тогочасних програм концертів “Perpetuum Mobile” дає підставу стверджувати, що в його програмах були музичні композиції Дж. Блоу, опера Г. Персела “Дідона та Еней”, клавірні концерти Й. Баха, В. Моцарта, твори сучасних українських композиторів та ін. У своїй наставницькій роботі з колективом Г. Павлій вдало застосовує власну методику гри на скрипці.

Записуючи концертне виконання “Perpetuum Mobile”, звукорежисер-акустик І. Огар відзначає, що його керівник “демонструє абсолютну стрункість та збалансованість звучання всіх пластів фактури, не кажучи вже про питання чистоти строю, багатства і різноманітності штриха, дивовижної “подієвості” виконання...” [7, 272].

Необхідно відзначити, що успішна робота з камерним колективом принесла блискучі перемоги на фестивалі молодіжних оркестрів у місті Мурсія (Іспанія, 1995) та всеукраїнському конкурсі серед професійних колективів “Прем’єр-оркестр – 2009”, де “Perpetuum Mobile” переміг кращі філармонійні оркестри України.

Високо оцінив виступу “Perpetuum Mobile” на конкурсі серед професійних колективів “Прем’єр-

оркестр – 2009” член журі – герой України, лауреат премії ім. Т. Шевченка, народний артист України, академік, професор, композитор – Є. Станкович. Зокрема, він відзначає, що складні твори, які виконував оркестр, під силу лише окремим високопрофесійним колективам. Музичні композиції “були виконані оркестром з винятковою майстерністю, художньою одухотвореністю, яскравою молодечею завзятістю та глибиною занурення в змістовність повільних частин” [8, 266].

Висновки. Г. Павлій є яскравим представником Львівської скрипкової школи, який у своїй музично-педагогічній діяльності синтезує найкращі досягнення вітчизняної і зарубіжної скрипкової школи. Його методика гри на скрипці базується на таких музично-педагогічних принципах: розвиток технічних навичок з урахуванням фізіологічних особливостей учня; ініціатива до створення індивідуальної інтерпретації на основі аналізу й інтонування нотного тексту; формування оркестрового мислення та навичок сольного виконання з оркестром; виховання грамотного підходу до виконавської стилістики з позицій свідомого вибору інструментальних принципів та ін.

Поширюючи свою методику гри на скрипці, Г. Павлій виховує у своєму класі скрипалів, творча багатогранність яких проявляється у вільному вираженні індивідуальності на основі формування універсальних виконавських якостей: музичні й артистичні дані; високий рівень технічної підготовки; індивідуальне звучання інструмента; інтелектуальність, здатність до аналітичного мислення; прагнення до сприйняття нового, гнучкість виконавського музичного мислення та ін.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрейко О. Виконавська культура скрипаля: теорія і методика формування. Монографія. Львів: Галицька видавнича спілка, 2013. 299 с.
2. Андрейко О. Музикант, педагог, новатор. *Павлій Г. Духовний тезаурус музиканта. Монографія.* Львів, 2015. С. 270–271.
3. Задерацький В. Один из наиболее ярких друзей-сверстников моих консерваторских лет. *Павлій Г. Духовний тезаурус музиканта. Монографія.* Львів, 2015. С. 262–263.
4. Кадіївка <https://uk.wikipedia.org/wiki/Кадіївка>
5. Козаренко О. Замість післямови. *Павлій Г. Духовний тезаурус музиканта. Монографія.* Львів, 2015. С. 158–261.
6. Львівська національна музична академія імені Миколи Лисенка [URL.: https://uk.wikipedia.org/wiki/Львівська_національна_музична_академія_імені_Миколи_Лисенка](https://uk.wikipedia.org/wiki/Львівська_національна_музична_академія_імені_Миколи_Лисенка)
7. Огар І. Наше заочне знайомство. *Павлій Г. Духовний тезаурус музиканта. Монографія.* Львів, 2015. С. 272–273.
8. Станкович Є. З професійним рівнем камерного

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

оркестру “Perpetuum Mobile”. Павлій Г. *Духовний мезаурис музиканта. Монографія*. Львів, 2015. С. 266.

REFERENCES

1. Andreiko, O. (2013). *Vykonavska kultura skrypalia: teoriia i metodyka formuvannia* [Performing culture of a violinist: theory and methods of formation]. Lviv, 299 p. [in Ukrainian].

2. Andreiko, O. (2015). *Muzykant, pedahoh, novator* [Musician, teacher, innovator]. *Pavliy G. Spiritual thesaurus of a musician*. Lviv, pp.170–171. [in Ukrainian].

3. Zaderatskyi, V. (2015). *Odyn yz naybolee yarkykh druzei-sverstnykov moykh konservatorskykh let* [One of the brightest peer friends of my conservatory years]. *Pavliy G. Spiritual thesaurus of a musician*. Lviv, pp.262–263. [in Ukrainian].

4. Kadiivka [Kadiivka]. Available at: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Кадіївка> [in Ukrainian].

5. Kozarenko, O. (2015). *Zamist pisliamovy* [Instead of an afterword]. *Pavliy G. Spiritual thesaurus of a musician*. Lviv, pp.158–261. [in Ukrainian].

6. *Lvivska natsionalna muzychna akademiia imeni Mykoly Lysenka*. [Lviv National Music Academy named after Mykola Lysenko]. Available at: https://uk.wikipedia.org/wiki/%Львівська_національна_музична_академія_імені_Миколи_Лисенка [in Ukrainian].

7. Ohar, I. (2015). *Nashe zaochne znaiomstvo* [Our correspondence acquaintance]. *Pavliy G. Spiritual thesaurus of a musician*. Lviv, pp.272–273. [in Ukrainian].

8. Stankovych, Ye. (2015). *Z profesiinym rivnem kamernoho orkestru “Perpetuum Mobile”* [With the professional level of the chamber orchestra “Perpetuum Mobile”]. *Pavliy G. Spiritual thesaurus of a musician*. Lviv, p. 266. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 16.01.2022

УДК 373.3-051:378]:001.89

DOI:

Інна Радюк, доктор філософії спеціальності освітні педагогічні науки,
асистент кафедри теорії і методики початкової освіти
Волинського національного університету імені Лесі Українки

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

У статті обґрунтовано необхідність залучення майбутніх вчителів початкової школи до науково-дослідницької роботи у процесі професійної підготовки. Окреслено основні шляхи та етапи реалізації завдання: залучення студентів до гурткової роботи, вивчення навчальної дисципліни “Основи науково-педагогічних досліджень”, виконання дослідницьких завдань у рамках роботи в проблемних групах. Відзначено, що система науково-дослідницької роботи студентів має здійснюватися у поєднанні двох напрямів: в освітньому та позааудиторно.

Ключові слова: науково-дослідна робота; дослідницька діяльність; майбутній вчитель; початкова школа; професійна підготовка.

Лит. 8.

Inna Radiuk, Doctor of Sciences (Philosophy), Subject Areas – Educational, Pedagogical Sciences,
Assistant of the Theory and Methods of the Primary Education Department,
Volyn Lesya Ukrainka National University

SCIENTIFIC RESEARCH WORK AS A COMPONENT OF PROFESSIONAL TRAINING OF THE FUTURE PRIMARY TEACHER

The article theoretically substantiates the need to involve future primary school teachers in research work in the process of professional training. The main scientific approaches to the researched subject are outlined and the urgency of development of practical and methodical providing of this process is argued. Research independent activity of students is defined as one of the main components of modern professional training. Emphasis is placed on the need to reformat the educational process in higher education institutions from traditional transfer and reproduction of knowledge to a process where the teacher organizes students to independently obtain the necessary information with its subsequent transformation into knowledge and practical skills. An analysis of the ways of systematic involvement of each student during all stages of his studies in research work in its various forms: individual and collective, classroom and extracurricular. The main ways and stages for the implementation of the tasks are outlined: involvement of first-year students in group work, mastering theoretical knowledge while studying the discipline “Fundamentals of scientific and pedagogical research”, participation in scientific competitions, Olympiads, speeches at national and international conferences, performance of research tasks. One of the possibilities of applying theoretical knowledge in practice is the modeling or reproduction of conditions and situations of